

Kell nekünk szennyvíztisztító? Adatok nélkül...

– *Professzor úr, Ön több éve vizsgálja a város alatti talajvíz összetételét. Mérései alapján szükségesnek tartja a szennyvíztisztító üzem megépítését?*

– A választ nem lehet egyszerű igennel, vagy nemmel elintézni. Szeged – közép-európai mércével is! – rendkívül szerencsés helyzetben van, mivel rendelkezik egy 170 talajvízfigyelő kútból álló hálózattal, amely városunkat és térségét mintegy 120 négyzetkilométer területen fedi. Tíz éves adatsor áll rendelkezésünkre, s ebből legfőbb tendenciák derülnek ki, de tudományos megalapozottságú véleményt felelőtlenség lenne még megfogalmazni.

– *Mit mondanak az eddig mért adatok?*

– Tisztázzuk: talajvíznek azt a felszín alatti vizet tekintjük, amely meteorológiai hatások alatt áll. Ez azért fontos, mert a talajvíznek nincs statikus állapota, hiszen dinamikus módon, állandóan változó tulajdonságok jellemzik. Mi 1980-tól 1991-ig végeztünk talajvízszint méréseket, és vízkémiai analíziseket. Ebbe csak a hagyományos vizsgálatok tartoztak bele, tízenegyz komponens meghatározására – például kálium, kalcium, magnézium, klór, szulfát, nitrát, ammónia, stb. – végeztük az elemzéseket. Soha nem volt pénz a hasonlóképpen szükséges biológiai-bakteriológiai vizsgálatokra, nyomelemek jelenlétének méréseire. Sőt: most már az alaptermésekre sem futja... A Magyar Állami Földtani Intézet költségkeretének drasztikus csökkenése miatt megszakadt a mérés-sor. Tavaly még kaptunk a szegedi önkormányzattól 150 ezer forintot, idén már ennyit sem, így abbama-

Amint arról már többször is írtunk, tárgyalás-sorozat folyik a városi vezetés, valamint a dán Krüger cég között egy szennyvíztisztító üzem építéséről. A beruházás szükségességének megítéléséről több szegedi szakembert is megkérdeztünk. Elsőként dr. Kaszab Imre, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Földrajz Tanszékének vezetője mondja el véleményét.

radtak a vizsgálatok. A MÁFI erre az évre csak 560 ezer forintot tudott adni, s ugyanennyi támogatást kértünk a várostól is – hiába... Abba kellett hagynunk a méréseket, s ha így folytatódik, tíz éves munkánk véssz kárba.

– *Ennyi idő nem elegendő bizonyos tendenciák jelzésére?*

– Irányokat, trendeket mutatnak ugyan az adatok, de ez kevés a tudományos igényű véleményhez. A talajvízre – éppúgy, mint a meteorológiára – harminc éves „törzsidő” jellemző, ennyi idő vizsgálata után lehet megalapozottan nyilatkozni. Tetszőlegesen kiválasztott tíz éves periódus „elemzésével” bármit, és bárminek az ellenkezőjét is be lehetne bizonyítani. Ennek semmi köze a tudományhoz. Ezért a városért felelős vezetők döntését egyelőre nem tudjuk tudományos eszközökkel elősegíteni. A kutatásokat, illetve az elkezdett méréseket folytatni kell, nem is elsősorban magunkért, hanem az utánunk jövő nemzedékek érdekében. Példának elég talán azt említeni, hogy a föld alatti mesterseges tárgyak (cső- és kábelrendszerek, épületek alapozása stb.) korróziója, szétmállása nagymértékben függ a talajvíz összetételétől. Felelősséggel

tervezni, építeni csak tudományos adatok birtokában lehet.

– *Mégis, milyen változások mutatkoztak eddig?*

– A talajvíz elszennyeződési foka növekszik, főként a beakerülő szerves anyagok bomlása miatt. Ezek elsősorban emésztőgödörből, árnyékszékekből, régi, ma már ugyancsak emésztőnek használt ázott kutakból jutnak a talajvízbe. Különösen a csatornázatlan külterületek veszélyeztetettek, de a város központi részéhez közelítve is találunk még nyílt szelvényű árkokat. A több mint 100 kilométer földút is felelős, nem kevésbé az ún. „hobbikertek” (az emésztők miatt), aztán a hígtrágyázott külterületek. Sok „mosodékvíz” jut a talajba az ipari létesítmények működésének melléktermékeként. A felületes szennyvízkezelés, és a különböző műszaki károsodások különösen sok esetben jutnak szerephez.

– *Tehát mégis kell a szennyvíztisztító?*

– Ha már működne, akkor is késő lenne... Ez (hangsúlyozom!) magánvéleményem csupán. Tudományos megalapozottsághoz további vizsgálat-sorozat volna szükség. A folyamatos és rendszeres talajvízminőség-elemzések rendkívül fontos információkat adnának a megépülő szennyvíztisztító hatékonyságának, esetleges működészavarainak kimutatásához is. A város előtt álló egyéb feladatokat nem ismerem, így nem tudom megítélni, hogy köztük milyen sürgősségi helyet foglal el a szennyvíztisztító berendezés.

NYILAS PÉTER

Ópusztaszer Szent István-napi előkészületek

Szervezési kérdésekkel foglalkozott tegnap összejövetelén az ópusztaszeri Szent István-napi ünnepség előkészítő bizottsága. Tulajdonképpen az utolsó simításokat végzik az ilyen jellegű munkában, hiszen idejekorán hozzáálltak az idei nagyszabású ünnepség minden egyes részletének kidolgozásához, megszervezéséhez. A tegnapi megbeszélésen szó volt az ünnepség lebonyolításának gyakorlati teendőiről, mint például a forgalomirányítás, a parkolóhelyek megközelítése, az ököménikus istentisztelet alatti rend szabályozása, a sátrak elhelyezése, a polgárvédelem, a tűzoltóság, valamint más egyéb rendezői feladatokat ellátó szervezetek, intézmények konkrét feladata.

A Hex Kft képviselője beszámolt arról, hogy az ünnepen összesen 118 árus, lacikonyhás, mutatónyos kapott helyet a szokásos térségen. Ami az odalátogató ünnepelőket illeti, mindenképpen kedvező hírnek számít, hogy a Volán a meghirdetett menetrendszerinti járatokon kívül céljáratokat is közlekedtet, még hozzá kedvezményes áron (ezekről egyébként az ünnep közeledtével részletes tájékoztatást adunk). A másik gyomrunkat és zsebünköt érintő információ: 99 forintos egységáron kaphatunk majd egytálaltat az ópusztaszeri ünnepségen.

A Szent István-napi ópusztaszeri rendezvények előtt egy nappal, augusztus 19-én ünnepi megemlékezésre kerül sor, amelyen dr. Morvay István, a Belügyminisztérium politikai államtitkára mond beszédet.

K. F.

A HÉT KÉRDÉSE

Mit szól a kánikulához?

Az utóbbi napok minden bizonnyal egyik legfontosabb (beszéd)témája a meleg. Hiába történnék világraszóló szexuációk, megdöbbentő események, újabb áremelések, mindre egykedvűen bólogatunk, válaszolunk valamit, s hozzáteszük: csak ez a rettenő kánikula enyhülne. Ezért ezen a héten – mikor még az újságírók is nehezebben izzadják ki a sorokat – a melegről kérdeztük az utca emberét.

Gömöri István, személyügyi osztályvezető:

– Itt dolgozom az Agora részvénytársaságnál, egész nap a második-harmadik emeleten, s már-már elviselhetetlen a hőség. Szívesebben tölteném az időt a strandon, az egyetlen hely, ahová el lehet menekülni a meleg elől. Sajnos nem mehetek most szabadságra, csak talán augusztus második felében, de amilyen szerencsés vagyok, akkor biztos már hűvösebb lesz. Panelben lakunk, de szerencsére északi fekvésű, egyik végét nem süti annyira a nap, így elviselhető az otthonlét. Nekem egyébként van egy jó tulajdonságom: nyári születésű vagyok, és mi jól tűrjük a meleget.

Székely Loránd, taxisofőr:

– Egyszerűen oldottam meg a dolgot: jóformán csak este jöttem ki dolgozni, tehát úgy hat-hét óra körül, amikor kezdett kicsit csökkenni a hőség. Ma is csak azért jöttem ki, mert kis enyhülést mondtak a tegnapi esti időjárás előrejelzésben. Nagyon kellemetlen egy egész napot autóban tölteni 30-35 fokos melegben. S emellett, hogy jobban kell figyelni, a forgalom is kicsi, kevesebben szállnak ilyen melegben taxiba. Szerencsére régi építésű bérházban lakom, mely nem forrósodik át, mint a panel, így napközben otthon húzódtam meg a meleg elől.

Megyesi Pál, műgyanta-padlóbevonó, tetőfedő-szigetelő

– Egyszerűen kibírhatatlan ez a hőség. Ilyenkor jobb fürdeni lent a strandon. A SZUE-ban is általában a zuhanyózóknál tartózkodom, tusolni ugyanis felüdítőbb, mint a medencében úszkálni. Ilyen melegben dolgozni sem nagyon lehet, ezért szerencse is, hogy szabadságon vagyok. Az éjszakák viszont nagyon lassan telnek, nem mozog az kicsi levegő, ami beszorul a lakásba. Nappal átforrósodik a panel, éjszakára sem hűl le, de a szűnyoghálók fent vannak, így legalább szűnyogok nincsenek.

Városfejlesztési bizottság

Tyúk, vagy tojás?

A kérdés nem dőlt el, ugyanis a közgyűlés Városfejlesztési, Környezetgazdálkodási és Műszaki Bizottsága elvi állásfoglalást tett ugyan az ügyben, hogy *igenis kell a városnak szennyvíztisztító* (a víz- és szennyvíztisztító rendszer prioritást élvez), arról viszont még tárgyalni kell, milyen föltételekkel jöjjön létre szerződés a pillanatnyilag egyedüli komoly partner, a Krüger Engineering AS et Groupe Compagnie Generale des Eaux SA, valamint a város között.

Azt vitatták, létre lehet-e hozni egy vegyesvállalatot a külföldiekkel anélkül, hogy a hitelfölvétel és -visszafizetés föltételeit részletesen tisztáznák, vagy pedig fordított a sorrend (előbb a vállalat, mert azzal tárgyalhatnak csak hitelről, támogatásról). További konzultációk következnek.

NY. P.

Makra Ági járni tanul

A László kórházban múlt év őszén még úgy hagytam ott, hogy a tolokocsiból az ágyba kettőn segítőttem vissza a nővérről. A kezei megálíthatatlanul kaszáltak a levegőben, a feje egyfolytában fájt, és az akkor már hónapok óta tartó testi-lelki gyötrődés kikezdte az idegeit is.

Amikor a kórház kapuját becsuktam magam mögött, úgy éreztem, mintha kinkamrából szabadultam volna. Hisz akkor és ott semmi, de semmi vigasztalót, reménykeltőt nem mondhatam, csupán egy ígéretet tettem: megpróbálom leírni, mily nyomorságú helyzetben van.

Tették ugyanezt a kollegák: tv-sek, rádiósok, újságírók. Mi, akik láttuk és beszéltünk vele, közösen könyörögtünk számára segítségért.

...és hónapok hallgatása után most újra jelentkezett.

Amikor a sajtóház kapujában, némi kis segítséggel, de a saját lábán lépett ki az autóból, hangosan kimondtam: *meg történt a csoda*.

Pedig hát nem csoda történt, „csupán” annyi, hogy megfelelő gyógyírt kapott a betegségére.

Ugy hiszem, sokan emlékeznek a ruszai lány történetének kezdetére: egy kullancs-csípés miatt bémult meg, s lett emberi ronc, alig egy év alatt. Járt a kórházakat, klinikákat, gyógyintézeteket országszerte, de csak romlott, romlott és romlott az állapota.

– De hála és köszönet az embereknek, összejött a pénz, pontosan 3 és fél millió forint – meséli Makra Ági, Mexikót megjárva, újra itthon –, s ebből kimehettem abba az országba, ahol a gyógyítani tudják a kullancs-csípés okozta kórt. Május 18-án érkeztem Mexikó City-be, ahol amerikai szakemberek irányításával végzik a malária terápiát. Maláriában szenvedő beteg vérért adták be nekem, s ettől jelentkeztek a

maláriás tünetek. Tünetek? Borzalmas kínok: magas láz, étvágytalanság, elmondhatatlan rosszullétek, eszméletvesztés, állandó szomjúság. Ekkor kezdték adagolni az antimalária tablettát, ami kiöli a malária kórokozót.

...és sikerült, az ötödik hét végén Ágnes hosszú idő után először evett segítség nélkül, mert a kezek végre engedelmeskedtek.

Július 17-én a saját lábán lépett magyar földre, s legszívesebben megcsókolta volna a ferihegyi aszfaltot.

A visszafelé úton döbbsent rá, mire is vállalkozott. A malária terápia nem veszély nélküli, de Ágnesnek nem volt választási lehetősége. Vagy a lassú leépülés, vagy a kockázatvállalás. Nem volt veszteni való, hisz a tolszék-nyomórúsnál, a megannyi fájdalomnál, az egyre nehezebben viselhető rosszulléteknél, még a vég is jobb.

Nem lett szomorú vég, de boldog végről sem lehet még beszélni, mert ez az egy terápiás kezelés – még ha látványos fordulatot hozott is –, *nem adhat teljes gyógyulást*, mitöbb, ha nem ismétlik meg, Ágnes állapota ismét rosszabbodhat.

Az újabb malária-terápiához és az azt követő sejt-terápiához *újabb jelentős összeg kellene: 3,5 millió forint*. A határidő rövid. Ágnes jövő év januárjában fogadná ismét Mexikóban.

Újra kérés, újra egy számlaszám és újra hit az emberek segítő szándékában.

MNHB 222-11428-7069

Egészséges Nemzetért Alapítvány
Makra Ágnes gyógykezelésére

KALOSAI KATALIN

Igazgathat-e az orvosigazgató?

(Folytatás az 1. oldalról.)

hogy visszavonja korábbi elhatározását, ha szakmai hiányosságokat rendezik az osztályon, azt válaszolta: ebben a kérdésben *véglegesen még nem döntött*. Folytatja a párbeszédet az osztállyal.

E szakmai nézeteltérés – mint megtudtuk – nem befolyásolja a szülészet-nőgyógyászat munkáját. Dr. Szabó Elek *megbízottként teljes felelősséggel* irányítja az osztályt.

A hír háttere ez, az orvosigazgató szemszögéből nézve. Az ő kérdése az, hogy igazgathat-e az orvosigazgató? Az osztály kérdése pedig ez: miért van szükség pályázatra?

B. GY. GY.

Nem állt le a konzervgyár

Olcsóbb, ha termel

(Folytatás az 1. oldalról.)

A konzervgyár helyzete kritikus, de az vízgazdálkodó, hogy legalább termel – vallja Szógi Béla, a kft. ügyvezető igazgatója. Ha gyár állna, sokkal többbe kerülne a fönntartása, hiszen nem lenne miből fedezni a napi költségeket. Az sem elhanyagolható szempont, hogy könnyebb termelőüzemre befektetést, vásárlást találni, mint egy halott gyárra. Rádásul a dolgozók közül fizetést, megélhetést kap az az aktív mag, amelyiknek a székéltelmére a leendő tulajdonosnak is nagy szüksége lehet.

A felszámoló megbízottja az év végéig tartó programot készített el a gyár számára. Ebben az szerepel, hogy mindazokat a termékeket gyártani kell a jövőben is, amelyeket szerződésekkel kötöttek le a megrendelők. A másik lényeges szempont az, hogy mire tart igényt az eddigiek-nél is jobban a kereskedelem, no meg milyen áron. Az olcsó termék most azért lett értékebb a konzervgyári vezetők szemében, mert rövidebb idő alatt lehet eladni – tehát gyorsabban forog a pénz.

E megfontolások alapján idén nem vásárolt zöldségeket, zöldborsót, paprikát, paradicsomot a Szeko Kft., hiszen annak is örülnie kell, hogy tavalyi készleteitől megszabadult. (A kívülálló nem is sejti, mekkora készletekkel rendelkezik még mindig az ország tartósított zöldségfélékből!) Az egyedüli kivétel az uborka. Még-

pedig azért, mert olyan termelőkkel tart fönnt kapcsolatot a cég, akiknek a termeléséhez tökéletes befektetéssel járult hozzá. Rádásul speciális szegedi termék is készül belőle, amely egyre közkedveltebb: a svéd ízesítésű uborkamix. (A speciális pépes állagú uborka kiválóan fogyasztható vajaskenyérrre kenve, vagy majonézzel elkeverve.)

A szegedi konzervgyár tehát a korábbi évekkel ellentétben a zöldségszezonban nem zöldségféléket tartósít, hanem hűsítőanyagokat gyárt. A tubusos krémeknek, konzerveknek változatlanul jó piacuk van Németországban, de itthon is elkelnek, mivel monopoltermékek számítanak. A szegedi májkrémek pedig azért versenyképesek, mert olcsóbbak a többi cég termékénél.

A cég sokkal többre lenne képes, ám nincs, aki a termelést megfinanszírozza. A bankok nem szívesen adnak hitelt egy fölszámolás alatt álló vállalatnak, a külföldiek pedig féltek a pénzüket. Hiába tehát a gépi kapacitás, a munkaerő, a piac, a szakértelem. A legnagyobb beszállítók jelenleg a vágóhidak, de ők sem kockáztatnak: nekik a Szeko Kft. kötelese készpénzzel fizetni. Vagy olyan szerződést írnak alá közös meg-egyezőssel, hogy a késztermék ellenértéke a beszállító számlájára érkezik meg.

FEKETE KLÁRA